

Daňovky

Daňové a právní aktuality

Daně

Dotace

Tipy a triky

Právo

Ze světa

Z judikatury

Krátce

Červenec 2023

Editorial

Červencové vydání Daňovek jsme se snažili připravit tak, abyste ho do e-mailové schránky dostali ještě předtím, než si nastavíte automatickou odpověď Out-of-office. Náš newsletter sice nepatří mezi klasické oddechovky na dovolenou, ale věřím, že se nám podařilo sestavit nabitou prázdninovou edici.

Dočkali jsme se zjednodušení pravidel pro ty, kdo pracují na home office ze zahraničí. Od tohoto měsíce platí rámcová dohoda, která zaměstnancům umožňuje pracovat z domova ze zahraničí ve větším rozsahu, aniž by se jejich zaměstnavatel musel registrovat a odvádět pojistné v zahraničí, tedy ve státě bydliště svých zaměstnanců. Na takové usnadnění praxe čekala roky a jsem rád, že to nebylo marné.

Od června se mění podmínky také v železniční dopravě. Pokud se během letních cest ve vlaku nevyhnete zpoždění, budou se vám hodit informace o právu na odškodnění a přesměrování.

A chystáte-li se na cestu do Velké Británie, zpozorněte, protože se mění pravidla pro vstup. Pobrexitová výstupová dohoda sice umožnila českým cestujícím bezvízový styk, teď ale země hodlá podmínky vstupu do země zpřísnit a od roku 2024 zavádí elektronické cestovní povolení. To bude nezbytné pro krátkodobý pobyt do šesti měsíců, a to i když budete cestovat jen jako turista.

Přeji vám, abyste si příští měsíce naplno užili, ať už je strávíte u vody, v přírodě, nebo s knihou v ruce.

Martin Hrdlík

Partner
KPMG Legal

2 | Daňové a právní aktuality – červenec 2023

© 2024 KPMG Česká republika, s.r.o., společnost s ručením omezeným založená dle právních předpisů České republiky a členská společnost globální organizace nezávislých členských společností KPMG, přidružených ke KPMG International Limited, soukromé anglické společnosti s ručením omezeným. Všechna práva vyhrazena.

Co přinese konsolidační balíček – aktuality a upřesnění

Vládní konsolidační balíček chystá významné změny v oblasti daní a odvodech pojistného na zdravotní a sociální pojištění. Přinášíme aktuality a upřesnění chystaných předpisů vyplývajících z materiálu, který 28. června 2023 schválila vláda.

Kompletní shrnutí chystaných změn v oblasti daně z příjmů právnických osob, nepřímých daní a daně z nemovitostí najdete [zde](#) a v oblasti daně z příjmu fyzických osob [zde](#).

Daň z příjmů právnických osob – aktuality k zaměstnaneckým benefitům

- Daňová uznatelnost výdajů na zaměstnanecké benefity poskytované formou nepeněžního plnění má být nově podmíněna uvedením práva na daný benefit v kolektivní či pracovní smlouvě nebo vnitřním předpisem zaměstnavatele. Novelou by přitom mělo být v zákoně explicitně uvedeno, že daňově uznatelné jsou i náklady na benefity poskytované rodinným příslušníkům zaměstnanců.

Rušení osvobození nepeněžitých a některých dalších benefitů

- Návrh obsahuje zrušení osvobození státního příspěvku na **stavební spoření**.
- Chystá se rovněž **zrušení samostatného osvobození kurzových zisků při směnách peněz**, nově poplatníci budou moci na tyto kurzové zisky uplatnit osvobození do výše obecného limitu pro osvobození ostatních příjmů (souhrnně do 50 000 Kč).

Omezení osvobození při prodeji cenných papírů a podílů

- V případě cenných papírů a obchodních podílů nabytých **do 31. prosince 2023** může poplatník místo poměrného uplatnění nabývací ceny akcie nebo podílu uplatnit poměrně jejich tržní hodnotu stanovenou k 31. prosinci 2023 podle zákona o oceňování majetku, a navíc i související výdaje (např. platby za obchodování na trhu apod.). Tímto postupem má být zajištěno, že dani z příjmů bude podléhat pouze nárůst hodnoty cenných papírů a podílů, ke kterému dojde od 1. ledna 2024, tj. po nabytí účinnosti novely.
- Tento postup použijí i poplatníci, kteří uskutečnili převod cenných papírů nebo podílů **před 31. lednem 2024**, ale příjem z prodeje jim plyne po tomto datu (např. tzv. prodej na splátky). Tito poplatníci budou mít možnost volby a do nákladů si budou moci uplatnit buď tržní hodnotu stanovenou k 31. prosince 2023 nebo tržní hodnotu stanovenou k okamžiku úplatného převodu cenných papírů a podílů.

Snížení nepeněžitého příjmu u zaměstnaneckých vozidel

- Výše měsíčního nepeněžitého příjmu zaměstnance při používání vozidla pro soukromé i služební účely bude činit **u bezemisních vozidel 0,25 %** z jejich pořizovací ceny.

3 | Daňové a právní aktuality – červenec 2023

Dary na Ukrajinu

- Novela prodlužuje platnost opatření v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na Ukrajině zavedených zákonem č. 128/2022 Sb. i na zdaňovací období roku 2023. V platnosti tak zůstanou např. 30% limity na dary poskytované v souvislosti s ozbrojeným konfliktem i osvobozené přechodné ubytování poskytované zaměstnavatelem. Dle důvodové zprávy bude muset plátcе daně již odvedené zálohy na daň z příjmu ze závislé činnosti vrátit poplatníkovi, a to formou opravy jednotlivých dotčených měsíců mzdové agendy dle § 38i zákona o daních z příjmu. Touto opravou tak dojde i ke vrácení pojistného na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění, pokud bylo odvedeno.

Daň z nemovitých věcí

- Součástí novely je komplexní **úprava koeficientů**, kterými mohou obce ovlivňovat výnos z daně z nemovitých věcí a celá řada dalších dílčích změn, například v oblasti vymezení jednotlivých nemovitých věcí pro účely daně a rozsahu i osvobození pozemků a staveb, které mohou významně ovlivnit daňovou povinnost.

Aktuality v oblasti daně z přidané hodnoty

- Možnost odpočtu DPH u osobních automobilů bude omezena částkou **420 tis. Kč**, což odpovídá **základu daně 2 mil. Kč**, a to nejen z titulu pořízení takového automobilu, ale také včetně následného technického zhodnocení. Tuto změnu bude Ministerstvo financí ještě konzultovat s Evropskou komisí.

Jaký bude další postup?

Sérii opatření schválila vláda dne 28. června 2023. Sněmovna bude o konsolidačním balíčku jednat pravděpodobně v průběhu července. Úpravy, jež se dotknou většiny korporací, zaměstnanců i podnikatelů, by měly platit od 1. ledna příštího roku.

4 | Daňové a právní aktuality – červenec 2023

Může si nájemce nárokovat odpočet dovozní DPH?

Výbor pro DPH se opět zabýval možností nájemce uplatnit nárok na dovozní DPH, pokud je současně osobou povinnou dovozní DPH platit. Zopakoval, že pro uplatnění nároku na odpočet je nezbytné, aby osoba povinná k dani vynaložila související náklady k uskutečňování své ekonomické činnosti, a současně, aby tyto náklady zahrnula do výsledné ceny za plnění.

Martin Krapinec
mkrapinec@kpmg.cz
222 123 499

Karolína Kyselová
kkyselova@kpmg.cz
222 123 162

Na 98. zasedání výbor řešil dovoz letadla, kdy dovozcem zboží je nájemce. Diskutovalo se, zda jsou splněny obě podmínky pro uplatnění nároku na odpočet: vynaložení souvisejících nákladů k uskutečňování ekonomické činnosti a jejich zahrnutí do výsledné ceny za plnění. Podle výboru nikoliv, protože celkové náklady na samotné zboží zpravidla ponese vlastník letadla a nikoliv nájemce. Ten ponese náklady, které mu budou vlastníkem účtovány za pronájem jako takový.

Tento názor se zdá být v souladu s dřívějšími závěry a rozsudkem Soudního dvora EU (SDEU) ve věci C-621/19 Weindel Logistik Service, ve kterém evropská společnost dovážela do EU zboží určené k opravě. Soud v tomto případě odepřel společnosti zajišťující dovoz zboží možnost uplatnit související nárok na odpočet dovozní DPH, neboť nebyla vlastníkem dováženého zboží a zároveň nezahrnovala náklady spojené s opravou zboží do výsledné ceny za plnění.

Výbor je tak v zásadě konzistentní s názorem SDEU i svými předchozími závěry, viz dokument č. 762, ve kterém problematiku pronájmu letadel rozebral podrobněji. Podmínky pro uplatnění nároku na odpočet dovozní DPH by tak měly být na základě aktuální diskuse výboru respektovány. Aby tedy nájemce zboží mohl při jeho dovozu uplatnit související nárok na odpočet dovozní DPH, **musí prokázat souvislost se svou ekonomickou činností a zároveň musí být náklady související s dovozem zahrnuté do ceny jeho výstupů.**

Výbor si ale uvědomuje odlišný přístup jednotlivých členských států. Proto také s ohledem na dřívější judikaturu SDEU, která uplatnění nároku dovozní DPH nevlastníkem připouští, vyzval delegáty, aby v této věci přednesli své názory.

5 | Daňové a právní aktuality – červenec 2023

Zjednodušení pravidel pro odvod pojistného u přeshraničních pracovníků pracujících z home-office

Aby nedocházelo k diskriminaci přeshraničních pracovníků, představila Evropská komise Rámcovou dohodu (Framework Agreement), která umožňuje pracovat z domova ze zahraničí (tzv. teleworking) ve větším rozsahu bez toho, že by se zaměstnavatel musel registrovat a odvádět pojistné v zahraničí, tj. ve státě bydliště svých zaměstnanců. ČR byla jedním z prvních členských států, které Rámcovou dohodu podepsaly.

Lenka Nováková
lnovakova@kpmg.cz
222 123 364

Lucie Lafantová
llafantova@kpmg.cz
222 124 347

Vzhledem k tomu, že místo fyzického výkonu práce je často rozhodujícím kritériem pro určení příslušnosti k pojistným předpisům, může vést teleworking (práce z domova v zahraničí) ke změně příslušnosti k pojistným předpisům. To má dopad nejen na zaměstnance, ale i na jejich zaměstnavatele. Dle základních koordinačních pravidel pro zaměstnance pracující ve více členských státech je rozhodující, v jakém rozsahu vykonávají práci ze svého bydliště. Pokud v zemi bydliště vykonávají alespoň 25 % svých činností (z pohledu pracovní doby nebo odměny), podléhají pojistnému systému státu bydliště.

Rámcová dohoda zvyšuje tento limit až na 49,9 % pracovního času a přináší zjednodušený proces udělení této výjimky, kdy při splnění stanovených podmínek budou žádosti o výjimky schvalovány automaticky bez nutnosti souhlasu druhého členského státu.

Rámcová dohoda začne platit už od 1. července 2023, kdy vyprší platnost tzv. „no-impact policy“ zavedené v souvislosti s pandemií COVID-19. Tato nová Rámcová dohoda současně nahradí bilaterální dohody uzavřené mezi Českou republikou a Rakouskem/Německem, o kterých jsme informovali v dubnových [Daňovkách](#).

Aby bylo možné výjimku dle Rámcové dohody udělit, bude nezbytné splnit následující podmínky:

- zaměstnanec vykonává práci na dálku (obvykle z domova) ve státě bydliště, který je odlišný od členského státu, ve kterém se nachází sídlo zaměstnavatele;
- z domova je vykonáván stejný typ práce jako by byl vykonáván v sídle zaměstnavatele pomocí informačních technologií;
- práci zaměstnanec nevykonává v žádném jiném členském státě kromě státu svého bydliště a státu sídla zaměstnavatele;
- zaměstnanec pracuje více než 50 % svého pracovního času ve státě sídla zaměstnavatele (ve státě bydliště tráví nejvýše 49,9 % svého pracovního času);
- zaměstnanec má zaměstnavatele (jednoho či více) pouze v jednom členském státě;
- zaměstnanec a zaměstnavatel společně požádají o speciální výjimku dle Rámcové dohody;
- stát bydliště i stát sídla zaměstnavatele Rámcovou dohodu podepsaly.

6 | Daňové a právní aktuality – červenec 2023

K datu uzávěrky tohoto vydání Daňových a právních aktualit Rámcovou dohodu podepsaly tyto státy:

- Belgie,
- Česká republika,
- Finsko,
- Lichtenštejnsko,
- Lucembursko,
- Německo,
- Nizozemí,
- Norsko,
- Portugalsko,
- Rakousko,
- Slovensko a
- Švýcarsko.

Kompletní a pravidelně aktualizovaný seznam států, které k Rámcové dohodě přistoupily, najdete na webových stránkách [belgické sociální správy](#), která je depozitářem podepsaných dohod.

Jelikož k dohodě mohou členské státy přistoupit i následně (tj. po 1. červenci 2023), doporučujeme se při řešení konkrétního případu vždy podívat na aktuální seznam států.

Rámcová smlouva se nebude vztahovat na manuální práce nebo OSVČ

Rámcovou dohodu naopak nebude možné aplikovat v situacích, kdy zaměstnanec vykonává manuální práce, pracuje ve více členských státech (či třetích zemích mimo EU/EHP), současně podniká jako OSVČ a pokud by ve státě bydliště pracoval z pobočky svého zaměstnavatele či obchodního partnera/klienta. V takových situacích lze požádat o individuální výjimku dle čl. 16(1) nařízení (ES), jejíž udělení je podmíněno schválením institucemi všech dotčených států.

O výjimku podle Rámcové dohody je možné požádat až na dobu tří let do budoucna, a to i opakovaně. Retroaktivita bude možná jen za určitých podmínek. Žádost se podává ve státě, kde chce být zaměstnanec pojištěn (tj. ve státě sídla zaměstnavatele).

Pokud žádost o udělení výjimky podána nebude, určí se příslušnost zaměstnance k pojistným předpisům podle základních koordinačních pravidel EU. Zaměstnanec pracující ve dvou či více zemích (vč. přeshraničního home-office) by však neměl zapomenout na oznamovací povinnost vůči místně příslušné instituci sociálního zabezpečení ve státě bydliště. Také by neměly být opomenuty daňové dopady ve státě bydliště zaměstnance, kde je činnost vykonávána, a to nejen na straně zaměstnance, ale i na zaměstnavatele.

7 | Daňové a právní aktuality – červenec 2023

Zastropování cen energií: na co v červenci nezapomenout

Blíží se další termín pro vyhodnocení a podání Zprávy o posouzení vzniku nadměrného majetkového prospěchu za celé pololetí roku 2023 pro velké podniky. Zprávu za období leden – červen je třeba podat do 31. července 2023. Zároveň ty velké podniky, které nepřesáhnou maximální limit podpory a budou chtít i nadále v režimu zastropování zůstat, budou muset do stejného data podat také další prohlášení zákazníka svým dodavatelům energií za každou komoditu. Současně od 30. června platí další novela nařízení, která režim zastropování upravuje.

Ivana Stibůrková
istiburkova@kpmg.cz

Silvie Beranová
sberanova@kpmg.cz
541 421 390

Lucie Kopřivová
lkoprivova@kpmg.cz
596 158 218

V minulých [Daňovkách](#) jsme shrnuli naše zkušenosti se systémem AIS MPO a zároveň uvedli několik praktických tipů, které můžete využít pro nadcházející **vyhodnocení majetkového prospěchu a podání Zpráv za první pololetí roku 2023**. Povinnost Zprávu podat se dle informací ministerstva průmyslu a obchodu vztahuje na **všechny velké podniky**, které v období od 1. ledna 2023 odebíraly elektřinu nebo plyn za zastropované ceny, a to bez ohledu na to, zda v dalších čtvrtletích v režimu zastropování pokračovaly či nikoliv.

Prakticky to tedy znamená, že i když velký podnik odebíral elektřinu nebo plyn za zastropované ceny jen v prvním čtvrtletí a v druhém, případně i dalších čtvrtletí nikoliv, i tak bude muset vyhodnotit majetkový prospěch a podat Zprávu na ministerstvo i za druhé a třetí čtvrtletí a následně po skončení roku podat Zprávu za celý rok 2023. Dle ministerstva se totiž výše získaného a nejvyššího majetkového prospěchu může v čase měnit, i když velký podnik energie za zastropované ceny nadále neodebírá, a to např. v důsledku změny kurzu nebo výše způsobilých nákladů na dodávku energie (změna průměrné ceny elektřiny/plynu odebrané v roce 2023).

Současně ty velké podniky, které nepřekročí maximální možný limit a budou chtít i nadále v režimu zastropování zůstat, musí **do 31. července 2023** kromě podání Zprávy na ministerstvo opětovně předložit také prohlášení zákazníka za elektřinu a plyn svému dodavateli energií.

Zároveň 30. června 2023 vyšla ve sbírce zákonů další **novela nařízení vlády**, která např. zpřesňuje výpočet EBITDA, způsob odečtu dalších podpor získaných v roce 2022 a 2023 od nejvyššího přípustného majetkového prospěchu, a také termíny pro úpravu skutečností nebo údajů ve zprávě.

Vývoj ohledně zastropovaných cen a dostupných výkladů i nadále sledujeme a rádi vám v případě zájmu poskytneme podporu při vyhodnocení majetkového prospěchu nebo vyplnění Zprávy.

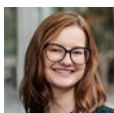
8 | Daňové a právní aktuality – červenec 2023

Co všechno se o sobě dozvíte díky nahlížení do daňového spisu

Finanční správa o vás ví víc, než si myslíte. Pro každý daňový subjekt vede příslušný správce daně spis, ve kterém zakládá rozličné dokumenty. Shrnujeme, co všechno můžete ve spisu najít a jak se k němu dostat.

Viktor Dušek
vdusek@kpmg.cz
222 123 746

Karolína Kubíčková
kkubickova@kpmg.cz
222 123 306

Na rozdíl od soudního spisu, který se vede jen pro případy jednotlivých soudních řízení, daňový spis je veden pro všechny daňové subjekty. Správce daně totiž shromažďuje o subjektech informace – eviduje jejich podání, svá vlastní rozhodnutí, protokoly nebo úřední záznamy. To ale není všechno, ve spisu se mohou nacházet i zvukové či obrazové záznamy.

Spis se člení podle jednotlivých daňových řízení, zejména podle zdaňovacích období. Spis má dále části týkající se vymáhání daní, dalších povinností nebo pořádkových pokut. Jedna část spisu je nicméně skryta, a to část vyhledávací. V ní správce daně eviduje písemnosti, které mohou být uplatněny jako důkazní prostředek – je tedy logické, že nechce daňovému subjektu ukazovat předem svoje karty.

Daňový subjekt má možnost do spisu nahlédnout. Do vyhledávací části může nahlížet jenom v odůvodněných případech, pokud je to nutné pro další průběh řízení a není-li ohrožen cíl správy daní nebo zájem jiného daňového subjektu či jiných osob. Nicméně, i když správce daně neumožní nahlédnutí přímo do konkrétních písemností v této části spisu, musí umožnit nahlédnutí do soupisu písemností, kterou má každá část spisu. Daňový subjekt se tak může dostat k seznamu dokumentů, které proti němu správce daně chce použít. Z tohoto seznamu musí být v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu patrné, o jakou konkrétní písemnost jde, a to tím způsobem, aby daňový subjekt mohl poznat, zda mohou být tyto písemnosti uplatněny jako důkazní prostředek. Správce daně tedy přece jenom poodkryje karty a daňový subjekt se díky tomu může informovaněji bránit.

Může se daňový subjekt dostavit i bez objednání k příslušnému správci dani a chtít po něm, aby mu spis ukázal? Zákonná úprava je v tomto jasná – pokud má správce daně úřední hodiny, je v nich povinen nahlížení umožnit. Dokonce ani skutečnost, že na úřadě zrovna není úředník, který má spis na starost, nemůže být překážkou pro nahlížení do spisu. Toho totiž může zastoupit jiný úředník. Správce daně si tedy nemůže diktovat podmínky, za kterých je možné do spisu nahlédnout. A pokud úřední hodiny nevyhovují? Správce daně má povinnost nahlížení do spisu umožnit i mimo ně. Dobrou praxí nicméně je předem se objednat. Díky tomu bude nahlížení probíhat hladce a efektivně.

Stává se však, že daňové subjekty jsou zaneprázdněné a nechtějí se vydat za správcem daně, když vlastně neví, jestli by pro ně nahlížení bylo užitečné. I pro takové případy existuje řešení. **Daňový subjekt si může požádat o kopii či výpis ze soupisu písemností.** Dozví se tak, jaké dokumenty o něm správce daně eviduje, a zda stojí za to do spisu nahlédnout. Daňový subjekt může rovněž prostřednictvím datové schránky požádat o zaslání písemností ze spisu.

9 | Daňové a právní aktuality – červenec 2023

První poskytnutí těchto dokumentů není zpoplatněno, další však již podléhá poplatku. Osobní nahlížení do spisu je ale vždy zadarmo.

10 | Daňové a právní aktuality – červenec 2023

© 2024 KPMG Česká republika, s.r.o., společnost s ručením omezeným založená dle právních předpisů České republiky a členská společnost globální organizace nezávislých členských společností KPMG, přidružených ke KPMG International Limited, soukromé anglické společnosti s ručením omezeným. Všechna práva vyhrazena.

MPSV upustilo od změny definice švarcsystému

Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) chtělo zásadně změnit definici nelegální práce, aby usnadnilo její postih. Nově neměl být pro posouzení protiprávnosti vztahu rozhodný znak dlouhodobosti. Po tlaku Legislativní rady vlády i široké veřejnosti ale resort změněnou definici z návrhu novely zákona vypustil.

Barbora Cvinerová
bcvinerova@kpmg.cz
733 591 361

Richard Hajdučík
rhajducik@kpmg.cz
222 124 362

Současný zákon o zaměstnanosti definuje nelegální zaměstnávání tak, že se jedná o závislou práci, která je vykonávána fyzickou osobou mimo pracovní poměr, dohodu o pracovní činnosti nebo dohodu o provedení práce. **Závislou prací se podle zákoníku práce rozumí práce, která je vykonávána:**

- ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance,
- jménem zaměstnavatele,
- podle pokynů zaměstnavatele a
- zaměstnanec ji pro zaměstnavatele vykonává osobně.

Další definiční znak závislé práce dovodily soudy – pro závěr o protiprávnosti zaměstnání je třeba ještě prokázat, že vztah má **dlouhodobý charakter**. Prokázat naplnění znaku dlouhodobosti však bývá pro Státní úřad inspekce práce v mnoha případech velice obtížné. MPSV tak chtělo změnou zákona důkazní pozici kontrolních orgánů usnadnit.

Legislativní rada vlády jakožto poradní orgán vlády ve věcech přijímání zákonů se ale se zákonností návrhu neztotožnila. Ve stanovisku k novele uvedla, že předkládaná změna by nedůvodně rozšířila definici švarcsystému i na ty činnosti, které závislou prací nejsou a kde není dán legitimní důvod takové činnosti zakazovat nebo omezovat. Nová definice nelegální práce by byla chybná i s ohledem na to, že požadavek dlouhodobosti vztahu lze výkladem dovodit z definičního znaku nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance.

Legislativní rada také kritizovala cíl změny – tedy usnadnění pozice inspekce práce. Přílehavě konstatovala, že důkazní nouzi kontrolních orgánů nelze řešit úpravou předpisů. V návaznosti na toto stanovisko se proto MPSV rozhodlo ponechat stávající definici nelegální práce, tj. švarcsystému, v dosavadním znění.

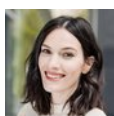
Státní úřad inspekce práce hodlá přes výše uvedený vývoj **pokračovat v přísném postihování nelegální práce**. Nadále je totiž spolupráce tzv. „na IČO“ dnes v mnoha oborech běžným standardem. Případné problematické vztahy doporučujeme důkladně posoudit a smluvní dokumentaci, ale i podmínky praktické spolupráce upravit tak, aby se minimalizovalo riziko posouzení vztahu jako švarcsystému. Zaměstnavateli totiž za porušení zákazu nelegálního zaměstnávání hrozí pokuta až **10 milionů korun**.

Práva cestujících v železniční dopravě doznala zásadních změn

Dne 7. června 2023 nabylo účinnosti přepracované znění nařízení EU o právech a povinnostech cestujících v železniční přepravě. Nová pravidla se dotknou všech, zejména pak cestujících se zdravotním postižením. Týkají se také pasažérů, kteří přestupují na jiný spoj nebo přepravují jízdní kola.

Tomáš Kočař
tkocar@kpmg.cz
222 123 658

Tereza Fojtů
tfojtu@kpmg.cz
222 123 904

Významnou změnou je povinnost dopravců a provozovatelů železniční infrastruktury poskytovat informace o spojkách a zpoždění v reálném čase také prodejčům přepravních dokladů nebo cestovním kancelářím. Cestující tak budou mít k dispozici lepší informace o aktuální situaci na železnici, a to i když si jízdenku nezakoupili přímo u dopravce.

Právo na odškodnění a přesměrování

Dopravci, kteří splňují definici „jediného železničního podniku“, mají nově povinnost vystavit přímý přepravní doklad (tj. jedinou jízdenku). Tento krok umožní větší ochranu cestujících v případě zpoždění nebo zmeškání přípojného spoje a usnadní jim tak uplatnění práva na odškodnění. Výše odškodnění pak závisí na délce zpoždění vlaku a činí:

- 25 % z ceny přepravního dokladu při zpoždění od 60 do 119 minut;
- a 50 % z ceny přepravního dokladu při zpoždění delším než 120 minut.

Nařízení nově pro vyloučení pochybností přímo zmiňuje, že cestujícím odškodnění nenáleží v případě mimořádné okolnosti nesouvisící s provozem, které železniční podnik nemohl zabránit a nemohl odvrátit jejich následky. Příkladem jsou mimořádné povětrnostní podmínky, pandemie či teroristický útok. Naopak stávka zaměstnanců dopravce takovou mimořádnou okolností není.

Součástí revidovaného nařízení je také **právo na vlastní přesměrování**. Cestujícím, jejichž cestu naruší zpoždění nebo odřeknutí spoje, musí totiž dopravce nabídnout řešení této situace. Pokud cestující nebude informován do 100 minut od narušení cesty, má nově právo na vlastní přesměrování. To znamená, že si může zakoupit jízdenku u jiného železničního nebo autobusového dopravce a původní dopravce mu následně musí uhradit nezbytně vynaložené náklady.

Podpora pro cestující se zdravotním postižením

Nařízení také posiluje ochranu cestujících se zdravotním postižením a dává jim právo na asistenci při nastupování a vystupování z vlaku, možnost zakoupit jízdenku přímo ve vlaku či nárok na náhradu za ztrátu nebo poškození

12 | Daňové a právní aktuality – červenec 2023

pomocného zařízení (např. vozíku, chodítka). Zdravotně postižený cestující může **požádat o asistenci nejpozději 24 hodin před** tím, než bude asistenci potřebovat. Tato lhůta byla zkrácena z původních 48 hodin. Je zároveň třeba, aby zaměstnanci dopravce nebo železniční stanice byli řádně proškoleni v problematice zdravotního postižení, tak aby dokázali vyhovět potřebám zdravotně postižených.

S cílem podpořit využívání alternativních dopravních prostředků nařízení stanovuje povinnost zajistit v každém novém nebo modernizovaném vlaku minimálně **čtyři místa pro jízdní kola**. Jednotlivé členské státy pak mohou počet těchto míst zvýšit.

Železniční dopravci by se měli na změny co nejdříve připravit, a to nejen pokud jde o úpravu smluvní dokumentace, sdílení informací prodejcům a dalším osobám, ale také co se týče proškolení zaměstnanců.

13 | Daňové a právní aktuality – červenec 2023

Změny v podmínkách výkonu funkce v obchodní korporaci

Od 1. července nabude účinnosti novela zákona o obchodních korporacích (ZOK), která přináší dílčí změny v podmínkách výkonu funkce členů orgánů obchodních korporací. Nově bude zákon obsahovat uzavřený výčet překážek výkonu funkce a bude zřízena tzv. evidence vyloučených osob.

Pavlína Rampová
prampova@kpmg.cz
222 123 765

Richard Hajdučík
rhajducik@kpmg.cz
222 124 362

Podle současné právní úpravy musí být člen voleného orgánu (například jednatel, člen představenstva nebo dozorčí rady) plně svéprávný, bezúhonný a nesmí u něj existovat překážka provozování živnosti podle živnostenského zákona. Nově bude ZOK obsahovat vlastní úpravu, která částečně zúží a zpřesní podmínky, které obsahuje živnostenský zákon.

Nově tak bude podle ZOK překážkou výkonu funkce člena voleného orgánu kromě nesvéprávnosti pouze:

- pravomocné odsouzení pro taxativně vymezené trestné činy, ke kterým dochází nejčastěji v souvislosti s podnikáním (například zpronevěra, podvod, legalizace výnosů z trestné činnosti, poškození věřitele, a další...),
- prohlášený konkurs na majetek člena voleného orgánu,
- zákaz výkonu funkce člena voleného orgánu uložený českým či zahraničním orgánem veřejné moci (soudem nebo správním orgánem),
- zákaz výkonu činnosti související s činností obchodní korporace uložený českým či zahraničním orgánem veřejné moci.

Ministerstvo spravedlnosti rovněž povede evidenci osob vyloučených z výkonu funkce člena voleného orgánu obchodní korporace. Soudy i notáři budou povinni v rámci rejstříkového řízení ověřovat v této evidenci způsobilost zvolených osob. Ačkoli bude evidence neveřejná, každý bude moci podat ministerstvu formulářovou žádost o výpis údajů, které jsou o něm v evidenci vedeny.

AI pod kontrolou: Evropský parlament posunul přelomové nařízení do trialogu

V půlce června odhlasoval Evropský parlament (EP) své připomínky k návrhu nařízení o umělé inteligenci (AI), což odstartuje jednání v rámci tzv. trialogu. EU je tak zase o krok blíže přijetí vůbec první ucelené regulace AI na světě.

Martin Čapek
mcapek@kpmg.cz
222 123 967

Eliška Houdková
ehoudkova@kpmg.cz
222 123 808

Cílem nařízení je především zajistit bezpečnost a zvýšit transparentnost při využívání této rychle se rozvíjející technologie. Společnosti, které budou chtít dodávat systémy AI na unijní trh nebo je využívat při své činnosti, musí do budoucna počítat s řadou nových povinností v závislosti na tom, do jaké kategorie daný systém AI spadá.

Nařízení dělí umělou inteligenci do čtyř kategorií podle toho, jak velké riziko představuje (tzv. risk-based approach): nepřijatelné, vysoké, omezené nebo minimální. Používání AI odpovídající kategorii „nepřijatelné“ bude na území EU zakázané (například tzv. social scoring). Nejvíce povinností dopadne na vysoce rizikové systémy umělé inteligence. Do této kategorie spadá velké množství systémů AI používaných např. v kritické infrastruktuře, ve vzdělání nebo při náboru nových zaměstnanců.

EP bude o pozměňovacích návrzích vyjednávat s Komisí a Radou v rámci trialogu. Řešit se bude např. finální znění definice samotné AI nebo kritéria pro určení vysoce rizikových systémů. V reakci na žhavé téma posledních měsíců – ChatGPT a jí podobné nástroje – EP také navrhuje, aby se určité povinnosti vztahovaly specificky i na generativní umělou inteligenci. Diskutovat se bude ale například i o výši sankcí. Hranici nejvyšší možné pokuty za nedodržení pravidel stanovených nařízením navrhuje EP zvýšit na 40 milionů eur a v případě, kdy poruší pravidla společnost, až na sedm procent jejího celkového celosvětového ročního obrátu.

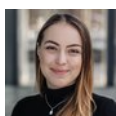
Vyjednávání v trialogu by mohlo skončit letos. Finálního znění nařízení o AI bychom se tak mohli dočkat začátkem roku 2024.

Od července platí nové blokové výjimky pro R&D a specializační dohody

Evropská komise přijala revidovaná nařízení o horizontálních blokových výjimkách pro dohody o výzkumu a vývoji (R&D) a specializační dohody, včetně souvisejících výkladových pokynů. Cílem je nejen odstranění některých nejasností, ale také rozšíření použitelnosti těchto „bezpečných přístavů“.

Tomáš Kočar
tkocar@kpmg.cz
222 123 658

Tereza Klabenešová
tklabenesova@kpmg.cz
222 123 964

Smlouva o fungování EU (SFEU) zakazuje uzavírání dohod mezi jednotlivými podniky, které by mohly ovlivnit obchod mezi členskými státy a jejichž důsledkem je vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže na vnitřním trhu. Jednou z výjimek z tohoto zákazu jsou tzv. blokové výjimky pro dohody o výzkumu a vývoji (R&D) a specializační dohody.

Nová nařízení o horizontálních blokových výjimkách pro dohody o výzkumu a vývoji (R&D) a specializační dohody, která nahrazují své předchůdce z roku 2011, mají především zvýšit srozumitelnost současných pravidel, aby odražela nejnovější rozhodovací praxi a podniky tak mohly lépe posoudit, zda jejich dohody mohou využívat výhod „bezpečného přístavu“. Současné přináší další významné změny, jako jsou například:

- vyjasnění způsobu výpočtu podílu na relevantním trhu (např. objasňují, že pokud údaje o prodeji za předchozí kalendářní rok nejsou reprezentativní, měly by se použít údaje za tři předchozí kalendářní roky);
- zjednodušení tzv. odkladné doby, po kterou je možné využít „bezpečného přístavu“ i přesto, že podíly smluvních stran na relevantním trhu vzrostou nad prahovou hodnotu podílu na relevantním trhu;
- rozšíření možnosti použití blokové výjimky pro více druhů specializačních dohod;
- zakotvení měkkého „bezpečného přístavu“ pro standardizační dohody o udržitelnosti, které splňují stanovení podmínky;
- stanovení podrobných pravidel týkajících se dohod o výměně informací, dohod o udržitelnosti, dohod o uvádění na trh (včetně konsorcií v zadávacím řízení), dohod o sdílení mobilní telekomunikační infrastruktury nebo joint venture;
- praktická doporučení podnikům k zamezení porušení soutěžních pravidel (např. využití tzv. clean týmů při výměně informací);
- oprávnění Komise a vnitrostátních soutěžních orgánů odejmout v jednotlivých případech blokovou výjimku (např. pokud by dohoda podstatně omezila hospodářskou soutěž v oblasti inovací).

Nařízení nabyla účinnosti **1. července 2023**. Přestože dohody splňující podmínky dosavadních nařízení budou moci využívat dosavadní výjimky a nová nařízení se na ně budou vztahovat až od 1. července 2025, doporučujeme tato nová pravidla co nejdříve reflektovat ve smluvní dokumentaci, vnitřních předpisech či compliance programech.

Zahříváný tabák s příchutí nebude od října k dostání

Omezování kouření je celosvětovým trendem, který Evropská unie i Česká republika následují. Od 23. října 2023 nebude možné prodávat ochucené zahříváné tabákové výrobky, které jsou mezi kuřáky velmi populární. Jaké další změny přinesla novela zákona o veřejném zdraví a souvisejících zákonů?

Tomáš Kočar
tkocar@kpmg.cz
222 123 658

Karolína Kubíčková
kkubickova@kpmg.cz
222 123 306

V posledních letech se v členských státech EU zvýšil prodej zahříváných tabákových výrobků. Především kvůli ochraně zdraví mladých lidí se proto zrušily některé výjimky týkající se ochuceného zahříváného tabáku. Zrušení výjimek musela reflektovat i česká legislativa, která nově zakotvila **zákaz uvádění ochucených zahříváných tabákových výrobků na trh**.

Novela zákona ale nestanovuje žádné přechodné období, během kterého by podnikatelé mohli zásoby ochucených zahříváných tabákových výrobků doprodat. Od 23. října 2023 se tyto výrobky nebudou moci prodávat, a to bez výjimek. Podnikatelům tak nezbude nic jiného než se snažit zásob zbavit třeba prostřednictvím různých slevových akcí. Nabídka ochuceného kuřiva se tedy značně ztenčí, jelikož ochucené cigarety nebo tabák k ručnímu balení cigaret s charakteristickou příchutí nelze koupit už nyní. Nicméně zatím nejsou zakázány příchutě náplní do elektronických cigaret.

Výrobcům, dovozcům, prodejcům a distributorům zahříváných tabákových výrobků bez příchuti navíc novela ukládá obdobné **povinnosti týkající se označování** jako v případě tabáku k ručnímu balení cigaret nebo do vodní dýmky, včetně povinnosti označit je zdravotním varováním o rizikovitosti kouření.

Novela zákona o ochraně veřejného zdraví také ruší povinnost osob pracujících v potravinářství mít „**potravinářský průkaz**“. Podle zákonodárce se jednalo o zbytečnou byrokracii, když tento průkaz praktický lékař leckdy vydával bez řádné prohlídky pracovníka a jeho platnost nebyla omezena. Potravinářský průkaz nebudou pracovníci v potravinářství potřebovat už od 1. července 2023.

Nejambicióznější novela celních předpisů se blíží

Do rukou poslanců Evropského parlamentu míří nejambicióznější novela celních předpisů od roku 1968. Připravila ji Evropská komise s vizí, že pro celnictví Evropské unie plně využije elektronická data a výrazně zjednoduší celní postupy.

Tomáš Havel
thavel@kpmg.cz
222 123 615

Lukáš Arazim
larazim@kpmg.cz
724 855 264

Reforma spoléhá na digitální transformaci ekonomiky, která zkrátí zdoluhavé celní procedury a nahradí tradiční prohlášení těmi „chytřejšími“. Zároveň celní orgány získají nové nástroje a prostředky potřebné k řádnému posouzení a zastavení takového dovozu, který představuje skutečné riziko pro EU, její občany a ekonomiku.

Reforma reaguje na současné tlaky, kterým celnictví EU čelí: obrovský nárůst objemu obchodu, zejména v oblasti e-commerce, rychle rostoucí počet vlastností zásilek, které musí být kontrolovány na hranicích, měnící se geopolitická situace a krize. Celní rámec se tak přizpůsobí zelené a digitální éře a přispěje k bezpečnějšímu a konkurenceschopnějšímu jednotnému trhu. Reforma zjednodušuje a racionalizuje nároky na celní hlášení pro obchodníky. Měla by také přispět ke zkrácení času potřebného k dokončení dovozního procesu, zejména díky jedinému celnímu rozhraní, které nabídne opakované využití dat. Pro e-commerce a velké společnosti se zpřístupnění systémů plánuje v roce 2028, pro ostatní subjekty pak v roce 2032.

Novela celních předpisů obsahuje tyto cíle:

- **Centrální úřad** – nově se zřídí Centrální úřad pro celní unii EU, který bude dohlížet na Celní datové centru EU (EU Customs Data Hub). Toto Centrum bude využívat nový celní systém s daty v reálném čase. Postupem času Centrum dat nahradí stávající informační technologickou infrastrukturu celních úřadů členských států EU a ušetří jim na provozních nákladech až dvě miliardy eur ročně.
- **Partnerství s podniky** – reformovaná celní unie EU naváže partnerství s obchodními podniky. Obchodníci budou moci zaznamenávat informace o produktech a dodavatelském řetězci prostřednictvím jediného online prostředí, a to do Celního datového centra. Díky strojovému učení, umělé inteligenci a lidskému zásahu bude mít celní orgán přehled o dodavatelských řetězcích a pohybu zboží napříč Evropou. Novela operuje i s myšlenkou, že by důvěryhodní obchodníci mohli uvolňovat zboží do celních režimů dokonce bez aktivního zásahu celního úřadu.
- **Chytřejší celní kontroly** – navrhovaný systém poskytne celnímu orgánu komplexní pohled na dodavatelské řetězce a výrobní procesy. Sdílení dat v reálném čase mezi členskými státy umožní rychlejší a účinnější reakce na případná rizika. Umělá inteligence pomůže analyzovat a předpovídat potenciální problémy, což umožní celnímu orgánu zaměřit své zdroje na zastavování nebezpečného nebo nelegálního zboží a dodržování právních předpisů EU.

18 | Daňové a právní aktuality – červenec 2023

- **Modernizace na poli e-commerce** – novela zavádí odpovědnost online platforem za dodržování celních povinností. Platformy budou provádět platby celních poplatků a DPH při nákupu, což zajistí transparentnost pro spotřebitele a sníží tzv. skryté poplatky. Současná osvobození od celních poplatků pro zboží do hodnoty 150 eur budou s cílem zabránit podvodům zrušena. Výpočet celních poplatků pro zboží nízké hodnoty nakoupené mimo EU bude zjednodušen, což přinese výhody jak obchodním platformám, tak celním orgánům.

Spojené království začne vyžadovat cestovní povolení i pro občany EU

Spojené království se po brexitu v roce 2021 definitivně stalo tzv. třetí zemí, a nadále tak nevyužívá výhod volného pohybu osob a služeb v rámci Evropské unie. Výstupová dohoda umožnila českým občanům cestujícím do této ostrovní země za účelem nevýdělečných aktivit bezvízový styk. Nyní ale Spojené království hodlá podmínky vstupu do země zpřísnit. Hlavním cílem změny je posílení ochrany britských hranic a lepší přehled o potenciálním bezpečnostním riziku.

Barbora Cvinerová
bcvinerova@kpmg.cz
733 591 361

Michal Mikovčík
mmikovcik@kpmg.cz
222 123 387

Od roku 2024 zavádí Spojené království takzvanou „Electronic Travel Authorisation“ (ETA) – elektronické cestovní povolení pro návštěvu země. ETA bude povinná pro občany všech států, se kterými Spojené království sjednalo dohodu o bezvízové povinnosti. Bude nezbytná pro krátkodobý pobyt na území do šesti měsíců, a to za účelem turistiky, businessu, studia nebo absolvování léčby. Nutná bude i pro tranzit územím (například letecky), a to i tehdy, kdy při tranzitu nedojde k hraniční kontrole. Povinnost se nebude vztahovat na držitele britského pobytového nebo pracovního povolení. Ve velké míře **bude ETA podobná americkému cestovnímu povolení ESTA**, které je nutné pro občany ČR, kteří do států letí na turistickou návštěvu nebo přes jejich území přejíždějí.

Rozhodnutí o udělení může trvat tři pracovní dny i déle

O ETA bude nutné požádat před cestou a žádost bude podléhat poplatku 10 liber. Celý proces není jen formalita. Rozhodování o udělení cestovního povolení může trvat až tři pracovní dny. Pokud britské orgány dospějí k závěru, že potřebují provést další kontrolu historie pobytu žadatele, pak i déle. **ETA se bude vydávat s platností na dva roky, během nichž bude držitel moci vstoupit na území Spojeného království opakovaně.**

Žádost o cestovní povolení budou cizinci moci podat prostřednictvím oficiálního vládního webu Spojeného království, případně přes mobilní aplikaci. Potvrzení o vydání bude vystavováno v elektronické formě a bude propojené s cestovním dokladem žadatele, který musí žadatel ke vstupu do země využít. O ETA je možné zažádat i v zastoupení. Je nutné pamatovat na to, že i **nezletilé děti musí mít vlastní cestovní povolení.**

Pro občany EU by měla povinnost začít platit od konce příštího roku. Pro ostatní bezvízové země, například pro několik států Blízkého východu, už od února.

Změna obchodního modelu pohledem převodních cen

Nejvyšší správní soud (NSS) zkoumal, zda správce daně správně stanovil referenční cenu u poskytování služeb mezi spojenými osobami při změně obchodního modelu. Za pravdu dal daňovému subjektu.

Zdeněk Řehák
zrehak@kpmg.cz
222 123 531

Eliška Nešetřilová
enesetrilova@kpmg.cz
222 123 113

Daňový subjekt zpočátku vystupoval jako subdodavatel, který pro svoji sesterskou společnost zajišťoval zpracování materiálu dále určeného k výrobě automobilového dílu. Za tuto „práci ve mzdě“ si daňový subjekt účtoval pevnou sazbu za minutu práce. V průběhu zdaňovacího období došlo ke kompletnímu přesunu výroby do České republiky a změně obchodního modelu. Daňový subjekt plně převzal roli sesterské společnosti a nově se stal samostatným výrobcem celého automobilového dílu a jeho konečným dodavatelem zákazníkům.

Správce daně při daňové kontrole posuzoval ceny služeb poskytované daňovým subjektem v původním modelu „práce ve mzdě“. Došel k závěru, že je poskytoval „pod cenou“ a doměřil subjektu daň z příjmu. Cenu za práci stanovil referencí na cenu kompletní dodávky v novém obchodním modelu, kde se pokusil provést odpovídající úpravu ceny.

Krajský soud rozhodnutí správce daně zrušil s tím, že daňové orgány nepostupovaly správně při stanovení referenční ceny. Správce daně proti tomuto rozhodnutí podal kasační stížnost.

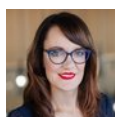
NSS se nejprve zabýval otázkou správného stanovení referenční ceny. Vysvětlil, že je klíčové vycházet primárně z existujících nezávislých transakcí, které jsou alespoň **v jádru srovnatelné** s transakcí řízenou. NSS konstatoval, že i přes maximální snahu finančního úřadu o „očistění“ zbožové transakce po změně obchodního modelu, nelze tuto transakci považovat za v jádru srovnatelnou s původní řízenou transakcí poskytování subdodavatelské služby. Ve své podstatě totiž daňový orgán „srovnával neporovnatelné“, neboť nevzal v potaz rozdíl mezi postavením daňového subjektu jako subdodavatele pouze „pracujícího“ pro sesterskou společnost a jako samostatného výrobce nesoucího veškerá rizika spojená s výrobou.

Dále NSS uvedl, že správce daně chybně zvolil pouze **jedinou nezávislou transakci** a nezjistil tak rozpětí referenčních cen v podobných subdodavatelských transakcích.

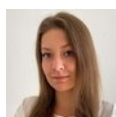
NSS rozhodl konzistentně s předchozí judikaturou. Proto upozorňujeme, že vhodná argumentace a prokázání převodních cen by měla být opřena o dokumentaci obchodního modelu včetně analýzy funkcí a rizik a jejich zasazení do kontextu s přijatou metodikou stanovení převodních cen.

NSS: Společenské akce pro klienty nejsou daňově uznatelné

Společnost uspořádala setkání s klienty při příležitosti oslavy výročí svého vzniku s doprovodným programem nazvaným „20 let – akce pro klienty – společenské setkání – prioritou je relaxovat, užívat si a zkusit zajímavé aktivity“. Nejvyšší správní soud posuzoval, zda jsou náklady na akci reklamou a propagací, a tedy daňově uznatelné, nebo se jedná o daňově neuznatelné náklady na reprezentaci.

Jana Fuksová
jfuksova@kpmg.cz
724 981 205

Veronika Úlovcová
vulovcova@kpmg.cz
222 123 305

V případě, kterým se v nedávné době zabýval NSS (10 Afs 113/2021), si společnost zahrnula do základu daně náklady na zajištění večerního setkání s klienty. Správce daně po rozsáhlé daňové kontrole došel k závěru, že pořádaná akce měla namísto reklamy a propagace spíše charakter reprezentace a náklady posoudil jako daňově neuznatelné. Dále neuznal jako daňově uznatelné náklady na výměnu světél a licenční poplatky za ochrannou známku.

Náklady na reprezentaci a reklamu

Dle názoru společnosti se naopak jednalo o daňově uznatelné náklady na reklamu. Během moderovaného společenského večera probíhaly pro klienty společenské aktivity, k poslechu a tanci hrála hudební skupina, vystoupil kouzelník. Proběhlo také školení a prezentace výsledků společnosti i představení nového loga. Dle společnosti byla akce organizována za účelem budování pozice značky, jména firmy na trhu v boji s konkurencí a propagací jejích produktů. Na akci proběhla mnohá neformální jednání s klienty. Společnost hradila mimo jiné klientům ubytování.

NSS se nejdříve vyjádřil obecně k nákladům na reprezentaci a reklamu. Dle něj je výčet výdajů na reprezentaci v zákoně o daních z příjmů pouze demonstrativní a dává rámec pro vymezení obsahu daného pojmu. Jedná se o typově vymezená plnění určená k přímé spotřebě nebo obdarování konkrétní osoby. Na druhou stranu jako reklamu soud hodnotí proces, při kterém jsou hledáni noví zákazníci. NSS stejně jako finanční úřad i krajský soud posoudil akci jako prezentaci. Dle něj videozáznam z průběhu akce nasvědčuje tomu, že se jednalo o společenskou reprezentativní událost, která byla určena k přímé spotřebě obchodních partnerů, a nejednalo se o propagaci konkrétních výrobků či služeb.

Náklady na stavební práce

V rozsudku se soud zabýval i dalšími oblastmi daňové uznatelnosti nákladů. Mimo jiné řešil, zda výměna světél ve skladu je opravou (jednorázovým nákladem) nebo technickým zhodnocením (odpisovaným do nákladů postupně). Rozsudek připomíná, jak je důležité, aby byl daňový subjekt schopen prokázat rozsah prováděných prací, případně stav před a po úpravě. Společnost v tomto případě neprokázala stav skladů před započatím úprav, a proto soud vyloučil náklady ze základu daně.

Náklady na licenční poplatky

22 | Daňové a právní aktuality – červenec 2023

Dále se NSS vyjádřil k daňové účinnosti nákladů na licenční poplatky za používání ochranných známek. Spor byl o to, zda společnost využívala dvě ochranné známky – starou a novou, nebo pouze jednu z nich. K pochybnostem správce daně přispěly i dílčí transakce s ochrannými známkami, postupně dokládané dodatky, a další okolnosti. Soud nakonec přisvědčil finančnímu úřadu i krajskému soudu a licenční poplatky neuznal jako daňový náklad. Tato část rozsudku připomíná, jak je klíčové mít k dispozici kvalitní dokumentaci a ucelené (v čase neměnné) vysvětlení různých transakcí a jejich okolností.

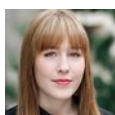
23 | Daňové a právní aktuality – červenec 2023

NSS podpořil inspekci práce v jednodušších kontrolách nelegálního outsourcingu

Zastřené zprostředkování zaměstnání, tedy pronajímání pracovní síly bez licence agentury práce, je nejskloňovanějším pracovněprávním přestupkem poslední doby. Je poměrně nový, oběma zúčastněným stranám – pseudo agentuře i objednateli pracovníků – hrozí pokuta až 10 milionů korun. Inspekce se proto na jeho postihování intenzivně zaměřuje. Nejvyšší správní soud v nedávném rozsudku posuzoval otázku, jaké skutečnosti je inspekce práce při kontrole povinna prokázat. Výsledek je pro praxi velmi nepříznivý.

Barbora Cvinerová
bcvinerova@kpmg.cz
733 591 361

Veronika Halalová
vhalalova@kpmg.cz
222 123 167

V daném případě inspektorát uznal kontrolovanou společnost (dodavatele pracovníků) vinnou ze spáchání přestupku zastřené zprostředkování zaměstnání, jelikož fakticky pronajímala pracovní sílu jiné společnosti (objednateli), aniž by k tomu měla příslušné povolení. Oficiálně přitom s objednatelem sjednala smlouvu o dílo, která měla zastříti reálnou praxi – pronájem pracovní síly. Pracovníci kontrolované společnosti vykonávali na základě této smlouvy na pracovišti objednatele práci pomocných kontrolorů ve výrobě elektronických komponentů. Objednatel pracovníkům dodal pracovní oděv, přiděloval, řídil a kontroloval jejich práci a evidoval jejich docházku. Kontrolovaná společnost se proti pokutě bránila u soudu.

Krajský soud dal kontrolované společnosti za pravdu – dospěl k závěru, že **inspektorát práce skutkový stav prověřil nedostatečně, a proto nelze konstatovat spáchání přestupku**. Poukázal přitom na skutečnost, že smyslem pronájmu pracovní síly je přidělování vlastního pracovníka k výkonu práce jiným podnikům. Přitom má platit, že podnik, k němuž byl pracovník přidělen, ukládá pracovníkovi pracovní úkoly, organizuje, řídí a kontroluje jeho práci, udílí mu k práci pokyny, vytváří mu příznivé pracovní podmínky a zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví při práci. Zjištění inspektorátu práce v tomto kontextu posoudil soud jako nedostatečná, protože je bylo možné vyložit i jako projevy legální spolupráce na základě smlouvy o dílo.

Není povinností inspektorátu práce zabývat se při kontrole podrobně každou skutečností

To se nelíbilo inspektorátu práce, který podal kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soud. Ten se se závěry krajského soudu neztotožnil. Uvedl, že rozhodujícím prvkem pro posouzení, zda se jedná o zastřené zprostředkování zaměstnání, je faktický význam a obsah vztahu mezi zaměstnanci dodavatele (potenciální pseudo agentury) a objednatelem. Inspektorát práce zjišťoval skutkový stav s ohledem na skutečný výkon práce, tedy kdo práci řídil, zadával a kontroloval, přičemž své závěry dále podpořil neurčitostí formálně uzavřených smluv o dílo, velmi obecným zadáním prací v objednávce. Přihlédl také k tomu, že odměna kontrolované společnosti byla nastavena jako 250 Kč za hodinu práce zaměstnance kontrolované společnosti. NSS proto dospěl k názoru, že

24 | Daňové a právní aktuality – červenec 2023

s přihlédnutím k obsahu spisu, provedeným důkazům a odůvodnění původního rozhodnutí lze uzavřít, že povaha činnosti žalované společnosti fakticky nepředstavovala vytváření díla, ale spíše pronájem pracovní síly.

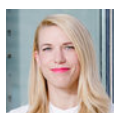
Odkázal také na dřívější svoje rozhodnutí, podle něhož není povinností inspektorátu práce zabývat se při kontrole podrobně každou skutečností, ale je zásadní, aby zjištěné skutečnosti ve svém souhrnu svědčily o spáchání přestupku, což bylo v této věci splněno.

Postoj NSS je sice vstřícný k inspektorátu práce, pro praxi jsou však tyto závěry velmi nepříznivé. **Hranice mezi legálním outsourcingem a nelegálním zastřeným zprostředkováním zaměstnávání je velmi tenká.** Právní předpisy ani judikatura jednoznačná vodítka nedávají. Za špatné nastavení přitom hrozí vysoká pokuta. Nezbyvá tak než doporučit **jakoukoli smlouvu o outsourcingu konzultovat se zkušeným poradcem.**

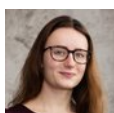
25 | Daňové a právní aktuality – červenec 2023

SDEU: Oprava odpočtů DPH u vyřazeného zboží

Soudní dvůr Evropské unie (SDEU) rozhodl ve věci úprav odpočtu u vyřazeného zboží, které nadále již nebylo vhodné k dalšímu použití z důvodu opotřebení, vad a zastaralosti. Daňový subjekt obhájil neprovedení úpravy odpočtu DPH u vyřazeného zboží, které objektivně ztratilo užitečnost.

Veronika Výborná
vvyborna@kpmg.cz
222 123 850

Kateřina Zákostelská
kzakostelska@kpmg.cz
222 124 322

Bulharská telekomunikační společnost prodala mezi lety 2014 a 2017 vybraný vyřazený dlouhodobý majetek jako odpad, případně jej zničila či odstranila. Na základě toho upravila uplatněný nárok na odpočet DPH. V roce 2019 si ale podala žádost o vrácení částek z úpravy odpočtu s odůvodněním, že bulharské právo je v tomto ohledu neslučitelné se směrnicí o DPH. Správce daně žádost zamítl, stejně jako soud navazující žalobu. Společnost proto podala kasační stížnost a odvolací soud se obrátil na SDEU.

Článek 185 směrnice o DPH obecně říká, že **se oprava DPH neprovádí u plnění, která zůstala zcela nebo zčásti nezaplacena**. Neprovádí se ani při zničení, ztrátě či krádeži majetku, které byly řádně doloženy nebo potvrzeny. Členské státy ale mohou u nezaplacených nebo zčásti nezaplacených plnění a u krádeží opravu vyžadovat.

Bulharský soud se SDEU dotázal, zda vyřazení zboží představuje změnu okolností zohledněných při výpočtu DPH odečtené na vstupu, jestliže zboží bylo následně prodáno. Odpověď soudu zněla, že prodej zboží představuje zdanitelné plnění s vazbou na nárok na odpočet. Že jde o prodej odpadu mimo běžnou hospodářskou činnost, je irelevantní.

Dále byl SDEU dotázán, zda jde o změnu okolností i v případě řádně doloženého zničení či zlikvidování vyřazeného zboží. SDEU i v tomto rozhodl kladně, ačkoli tato změna nezakládá povinnost provést opravu odpočtu, pokud je zničení řádně prokázáno nebo odůvodněno.

Zničením či ztrátou možnost použít zboží v rámci zdanitelných plnění zcela zaniká. Ztráta logicky nemůže vyplývat z dobrovolného jednání jeho vlastníka, u „zničení“ to ale vyloučeno není. V případě likvidace majetku, o níž bylo rozhodnuto z důvodu objektivní ztráty užitečnosti tohoto majetku v rámci obvyklých hospodářských činností, jsou naplněny podmínky čl. 185.

Bulharský soud se SDEU závěrem dotázal, zda článek 185 Směrnice o DPH brání vnitrostátním ustanovením, která při vyřazení zboží ukládají povinnost provést opravu nároku na odpočet DPH. Ze závěrů předchozích otázek jasně vyplývá, že těmto ustanovením brání. Kromě toho není řádně doložené zničení majetku jedním z případů, kdy čl. 185 umožňuje členským státům opravu odpočtů daně vyžadovat.

Stručné aktuality, červenec 2023

Daňové a právní novinky posledního měsíce jednou nebo dvěma větami.

Lenka Fialková
lfialkova@kpmg.cz
222 123 536

Václav Baňka
vbanka@kpmg.cz
222 123 505

KRÁTCE Z DOMOVA

- Ve Sbírce zákonů vyšlo:
 - Vyhláška 191/2023 Sb. kterou se mění vyhláška č. 467/2022 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad pro rok 2023.
 - Sdělení 192/2023 Sb. MPSV, kterým se vyhláší částka odpovídající 50 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství pro účely životního a existenčního minima a částka 50 % a 25 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství pro účely státní sociální podpory.
 - Zákon 173/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR.
 - 171/2023 Sb. [Zákon o ochraně oznamovatelů](#) a 172/2023 Sb. zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o ochraně oznamovatelů.
- Ministerstvo financí vydalo aktualizovaný [přehled](#) platných smluv o zamezení dvojího zdanění.
- Vláda schválila novelu zákonů v souvislosti s rozvojem finančního trhu a s podporou zajištění na stáří s účinností od 1. ledna 2024. Novela navrhuje úpravy III. penzijního pilíře s cílem zvýšit atraktivitu spoření na stáří a zavádí nový státem podporovaný způsob spoření na důchod, tzv. dlouhodobý investiční produkt.
- Finanční správa [upozorňuje](#) na odložení účinnosti novely zákona o DPH týkající se nemovitých věcí na 1. ledna 2024.
- Finanční správa vydala dále informace k zálohám na daň z neočekávaných zisků a oblasti DAC7:
 - [Informace](#) pro poplatníky záloh na daň z neočekávaných zisků.
 - [XSD struktura pro tvorbu XML zpráv](#) o oznamovaných prodejích dle DAC7.
- Vláda schválila [novelu](#), která umožní zakládat energetická společenství a sdílení vyrobené elektřiny.
- MPO zveřejnilo výsledky přeměření administrativní zátěže podnikatelů za rok 2022, které provedlo ve spolupráci s dotčenými resorty a ostatními úřady státní správy za využití online nástroje Databáze informačních povinností. Zpráva informuje o realizovaných systémových krocích a opatřeních ke snižování zátěže podnikatelů, o digitálních projektech v působnosti ministerstva a o pracovních skupinách, které se podnikatelským prostředím zabývají. Přehled o platných i připravovaných opatření lze nalézt také na webové stránce www.stopbyrokracii.cz.
- MPSV v rámci projektu DigiKompetence vytvořilo nový scénář autoevaluačního nástroje [EVALDO](#) – Home office pro otestování úrovně digitálních kompetencí, které jsou potřebné pro výkon práce z domova. Více informací najdete [ZDE](#).
- Vláda v červnu schválila novelu zákona zaměřující se na organizační úpravy v ČSSZ. Jednotlivé okresní správy nově administrativně nahradí územní správy sociálního zabezpečení, které budou mít v každém okrese své kontaktní pracoviště, aby i nadále zůstaly klientům co nejblíže. Zajistí se tím větší flexibilita při vyšším množství agendy a práci bude možné lépe organizovat a přesouvat. Více informací najdete [ZDE](#).
- Poslanecká sněmovna schválila novelu zákoníku práce (např. úpravy v oblasti dohod mimo pracovní poměr,

27 | Daňové a právní aktuality – červenec 2023

práce na dálku) včetně novely zákona o daních z příjmu ohledně daňového režimu kompenzací za práci na dálku.

- Sněmovna projednala ve druhém čtení novelu zákona o spotřebních daních, která zvyšuje spotřební daň o 1,50 Kč/litr. Třetí čtení původně naplánované na 29. června 2023 ještě neproběhlo.

KRÁTCE ZE ZAHRANIČÍ

- Na červnovém zasedání ECOFINu ministři debatovali o návrhu balíčku DPH v digitálním věku, který předložila Komise s navrhovanou účinností od roku 2024 (v části týkající se standardů vykazování a elektronické fakturace). O návrhu se bude dál jednat a přijetí regulace s původně navrženou účinností je nepravděpodobné.
- Zpráva švédského předsednictví uvádí, že bylo dosaženo pokroku v několika otázkách návrhu směrnice UNSHELL, jako je působnost, věcná kritéria, daňové důsledky, osvědčení o daňové rezidenci a lhůty pro podávání zpráv. Bude však zapotřebí dalších diskusí, aby bylo možné nalézt kompromisní řešení některých nevyřešených otázek.
- Evropská komise zveřejnila ke konzultacím [návrh směrnice](#) k jednotnému systému uplatňování srážkové daně (FASTER). Návrh má zavést rychlejší postupy pro uplatňování srážkových daní především při výplatách zisků a úroků z veřejně obchodovatelných akcií a dluhopisů. Hlavními nástroji má být zavedení jednotného digitálního certifikátu o daňové rezidenci a centrálního registru finančních zprostředkovatelů, kteří vystupují mezi investorem a plátcem srážkové daně (emitentem cenného papíru). Navržená účinnost směrnice je 1. leden 2027.
- Evropská komise zahájila [konzultaci](#) k návrhu prováděcího nařízení, které stanoví pravidla pro uplatňování uhlíkového cla (CBAM) během jeho přechodné fáze (1. října 2023 až 31. prosince 2025). V tomto období budou dovozci zboží spadajícího do oblasti působnosti CBAM povinni plnit pouze ohlašovací povinnosti, aniž by prováděli jakékoli platby. Návrh nastiňuje metodiku, která se má používat v přechodném období pro výpočet vložených emisí uvolněných během výrobního procesu zboží CBAM. V prvních letech by si dotčené společnosti mohly vybrat ze tří metod podávání zpráv. Od 1. ledna 2025 by jedinou metodikou vykazování byla nová metodika EU.

28 | Daňové a právní aktuality – červenec 2023

[LinkedIn](#) | [Twitter](#) | [Facebook](#) | [Instagram](#)

www.kpmg.cz

Tel.: +420 222 123 111

Informace zde obsažené jsou obecného charakteru a nejsou určeny k řešení situace konkrétní osoby či subjektu. Ačkoliv se snažíme zajistit, aby poskytované informace byly přesné a aktuální, nelze zaručit, že budou odpovídat skutečnosti k datu, ke kterému jsou doručeny, či že budou platné i v budoucnosti. Bez důkladného prošetření konkrétní situace a řádné odborné konzultace by neměla být na základě těchto informací činěna žádná opatření.

© 2024 KPMG Česká republika, s.r.o., a Czech limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.